

ЕВРОПЕЙСКА СПОГОДБА за работата на екипажите на превозните средства,
извършващи международни автомобилни превози

Ратифицирана със закон, приет от 37-о Народно събрание на Република България на 17 март 1995 г. - ДВ, бр. 28 от 1995 г. В сила от 8 ноември 1995 г. Издадена от Министерството на транспорта, обн., ДВ, бр. 99 от 10.11.1995 г. Приложение - издадено от Държавната агенция за метрология и технически надзор, обн., ДВ, бр. 4 от 14.01.2003 г.т. 9, р. 4, № 540

Договарящите страни,
желаейки да облагодетелстват развитието и усъвършенстването на международните превози по пътищата на пътници и товари,
убедени в необходимостта да се повиши сигурността на движението, да регламентират някои условия на труда при международните автомобилни превози в съответствие с принципите на Международната организация на труда и да установят съвместно някои мерки за осигуряване спазването на тази регламентация,

се споразумяха за следното:

Член 1

Определения

По смисъла на тази спогодба:

- а) "превозно средство" е всеки автомобил или ремарке; този термин включва всякакви състави от превозни средства;
- б) "автомобил" е всяко превозно средство, снабдено с мотор за придвижване, движещо се по пътищата със собствена двигателна сила и обикновено служещо за превоз по пътищата на хора или товари или за тегленето по пътищата на превозни средства, които се използват за превоз на хора или товари; това определение не включва земеделските трактори;
- в) "ремарке" е всяко превозно средство, предназначено за прикачване към автомобил; този термин включва и полуремаркета;
- г) "полуремарке" е всяко ремарке, предназначено за склучване с автомобил, така, че една част от него да лежи върху автомобила и значителна част от теглото му и от теглото на товара му да бъдат носени от този автомобил;
- д) "съчленено пътно превозно средство" са прикачени едно към друго пътни превозни средства, участващи в пътното движение като едно цяло;
- е) "максимално допустимо тегло" е максималното тегло на превозното средство в натоварено състояние, обявено за допустимо от компетентните власти в държавата, в която то е регистрирано;
- ж) "превоз по пътищата" е всяко придвижване, извършено по пътищата, които са за обществено ползване, в празно или натоварено състояние на превозно средство, предназначено за превоз на хора или товари;
- з) "международен автомобилен превоз" е всеки превоз по пътищата, който включва преминаването поне на една граница;
- и) "редовни служби" са службите, които осигуряват превоз на хора, който се извършва на известни интервали и по определени маршрути; при това обслужване могат да се приемат и оставят пътници на предварително определени спирки.

Когато условията за превоз, интервалите, разписанията, тарифите и задължението за превоз не са били уточнени от законен текст или от съответен правилник, превозвачът издава правилник за експлоатацията или заместващи го документи, одобрени от компетентните органи на договарящите страни, и го публикува преди влизането му в сила.

Който и да бъде организатор на превоза, за редовни служби се считат и тези, които осигуряват превоза на определени категории лица, като изключват други пътници, доколкото тези служби действат при условията, посочени в ал. 1 на това определение. Службите от тази категория, които осигуряват превоза на работници до местоработата и оттам до местодомуването или на ученици до училището и оттам до местодомуването им, са наречени по-долу "специални редовни служби";

й) "водач" е всяко лице, заплатено или не, което управлява превозното средство дори за кратко време или което се намира на борда на превозното средство, за да го управлява при нужда;

к) "член на екипажа" или "член на екипаж" е водачът или някое от следните лица, независимо дали този водач или тези лица са платени или не: придружителят, т.е. всяко лице, придружаващо водача с оглед да го подпомага при някои маневри и вземащо обикновено дейно участие в операциите по превоза, без да е водач по смисъла на буква "й" от този член;

кондукторът, т.е. лицето, придружаващо водача на превозното средство, превозващо пътници, и натоварено да издава или проверява билетите и други документи, даващи право на пътниците да пътуват в превозното средство;

л) "седмица" е периодът, включващ времето от 0 ч. в понеделник до 24 ч. в неделя;

м) "почивка" е всеки непрекъснат период от най-малко 1 час, през който водачът може свободно да разполага със своето време.

Член 2

Обсег на действие

1. Тази спогодба се прилага на територията на всяка договаряща страна за всеки международен пътен превоз, извършван от всяко превозно средство, регистрирано на територията на тази договаряща страна или на територията на всяка друга договаряща страна.

2. Все пак:

а) когато по време на международен пътен превоз един или повече членове на екипажа не напускат националната територия, на която нормално изпълняват професионалните си дейности, договарящата страна, на която принадлежи тази територия, може да не прилага разпоредбите на тази спогодба по отношение на този или на тези членове на екипажа;

б) освен при противна уговорка между договарящите страни, на чиято територия се извършва превозът, тази спогодба не се прилага по отношение на международни автомобилни превози, извършвани от:

1) превозни средства, предназначени за превоз на стоки, които имат максимално допустимо тегло, включително с ремаркета или полуремаркета, ненадвишаващо 3,5 т;

2) превозни средства, предназначени за превоз на пътници, които предвид тяхната конструкция и оборудване са годни да превозват на борда си максимум 9 души, включително шофьора, и са предназначени за тази цел;

3) превозни средства, предназначени за превоз на пътници от редовни служби, с маршрут на линията, ненадвишаващ 50 км;

4) превозни средства, чиято максимална допустима скорост не надвишава 30 км/ч.;

5) превозни средства, предназначени за въоръжените сили, гражданската отбрана, противопожарната охрана и за силите, поддържащи обществения ред или намиращи се под тяхно разпореждане;

6) превозни средства, предназначени за службите по канализацията, защитата от наводнения, водоснабдяването, газификацията, електрификацията, пътните съобщения, чистотата, телеграфите, телефоните и пощенските служби, службите за радиоразпръскване, телевизионните служби и службите за откриване на радио- или телевизионни предаватели или приемници;

7) превозни средства, предназначени за специални случаи или спасителни операции;

8) специализирани превозни средства с медицинско предназначение;

9) превозни средства, превозващи цирков или панаирен инвентар;

10) специализирани превозни средства за поправка;

11) превозни средства, предназначени за изпитания на пътя с цел тяхното усъвършенстване, поправка или поддръжка, както нови или преправяни превозни средства, които още не са пуснати в движение;

12) превозни средства, предназначени за нетърговски превози на имущества с частни цели;

13) превозни средства, предназначени за събирането на мляко от фермите или носещи от фермите съдове за мляко или млечни продукти, предназначени за изхранването на добитъка.

Член 3

Прилагане на някои разпоредби на Спогодбата при пътни превози, извършвани от превозни средства, идващи от държави - недоговарящи страни

1. При осъществяване на международни пътни превози с превозни средства, регистрирани на територията на държава, недоговаряща страна в тази спогодба, всяка договаряща страна ще прилага на нейната територия разпоредби, които са най-малко толкова изисквателни, колкото тези, предвидени в чл. 5, 6, 7, 8, 9 и 10.

2. В случай, че превозното средство е регистрирано в държава - недоговаряща страна в тази спогодба, всяка договаряща страна ще може вместо контролния уред, съобразен със спецификациите в приложението*, да изисква само всекидневните регистрационни листове, попълнени на ръка от водача.

Член 4

Общи принципи

Всяка договаряща страна може да изисква по-високи минимума или по-ниски максимуми от тези, предвидени в чл. 5 - 8 включително. Разпоредбите на тази спогодба обаче остават приложими за водачи, извършващи международни превози с превозни средства, регистрирани в друга договаряща или недоговаряща държава.

Член 5

Екипажи

1. Минималната възраст на водачите, обслужващи превозите на стоки, е фиксирана:

а) за превозни средства, включващи в случай на нужда и ремаркета и полуремаркета, чието максимално допустимо тегло е по-малко или равно на 7,5 т - 18 навършени години;

б) за другите превозни средства: 21 навършени години или 18 навършени години, при условие че заинтересуваният притежава професионално свидетелство, установяващо завършен курс за водачи на превозни средства за превоз на стоки, признато от една от договарящите страни. Договарящите страни ще се информират относно максималната степен на подготовка, изисквана в съответната държава, и за други съществени условия, отнасящи се за водачи на превозни средства при превози на стоки, съобразно разпорежданията на тази спогодба.

2. Водачите на превозни средства за превоз на пътници трябва да са на възраст най-малко 21 години.

3. Водачите на превозни средства за превоз на пътници по маршрути, надвишаващи 50 км от обикновеното място на регистрация и престой на превозното средство, трябва да отговарят също и на едно от следните условия:

а) да са практикували най-малко в продължение на 1 година като водач на превозно средство за превоз на стоки, чието максимално допустимо тегло надвишава 3,5 т;

б) да са практикували най-малко в продължение на 1 година като водач на превозно средство за превоз на пътници по маршрути, ненадвишаващи 50 км от обикновеното място на регистрация или престой на превозното средство, или да са извършили някакви други превози на пътници, които не са третирани в тази спогодба, ако компетентните органи смятат, че по този начин те са придобили нужния опит;

в) да са притежатели на професионално свидетелство, установяващо завършен курс за водач на превозно средство за пътен превоз на пътници, признат от една от договарящите страни.

Член 6

Време на кормуване

1. Общата продължителност на кормуване между две всекидневни почивки или между всекидневна и седмична почивка, наречена по-долу "период на всекидневно кормуване", не трябва да надвишава 9 часа. Тя може да достигне до 10 часа 2 пъти седмично.

След един максимум от 6 периода на всекидневно кормуване водачът трябва да си вземе седмична почивка, както е определено в чл. 8, ал. 3.

Периодът на седмичната почивка може да се премести в края на шестия ден, ако общата продължителност на кормуване в продължение на шест дена не надвишава максимума, който съответства на шест периода на всекидневно кормуване.

В случаите на международни превози на пътници, различни от редовните служби, думата "шест" в ал. 2 и 3 се замества с "дванадесет".

2. Общата продължителност на кормуване не трябва да надвишава 19 часа за период от две последователни седмици.

Член 7

Прекъсвания

1. След кормуване от четири часа и половина водачът трябва да спазва прекъсване от най-малко 45 минути, освен ако той не започва период на почивка.

2. Това прекъсване може да бъде заместено от прекъсвания от най-малко 15 минути всяко, вмъкнати в периода на кормуване или непосредствено след този период, по такъв начин, че да се спазят разпоредженията на ал. 1.

3. По време на тези прекъсвания водачът не може да върши други дейности.

Времето за чакане и времето, което не е заето с кормуване, а е прекарано в движещо се превозно средство, ферибот или влак, не се смятат за други действия.

4. Прекъсванията, разглеждани в този член, не могат да бъдат смятани за ежедневна почивка.

Член 8

Време за почивка

1. За всеки период от 24 часа водачът разполага с време за всекидневна почивка най-малко от 11 последователни часа. Това време може да бъде намалено до 1 минимум 9 последователни часа максимум 3 пъти седмично при условие, че като компенсация ще бъде отпусната съответната почивка в края на следващата седмица.

В дните, когато почивката не е намалена съобразно ал. 1, тя може да бъде ползвана през два или три периода от време в течение на периода от 24 часа, като един от тези периоди трябва да бъде най-малко 8 последователни часа. В този случай минималната продължителност на почивката достига 12 часа.

2. През всеки период от 30 часа, през който има най-малко двама водачи на борда на превозното средство, всеки от тях трябва да ползва всекидневна почивка най-малко 8 последователни часа.

3. В течение на всяка седмица единият от периодите от време, посочени в ал. 1 и 2, достига до общо 45 последователни часа в качеството му на седмична почивка. Този период на почивка може да бъде намален до 1 минимум от 36 последователни часа, ако се ползва в обичайното място на регистрация и престой на превозното средство или местопребиваването на водача, или до 1 минимум от 24 последователни часа, ако се ползва извън тези места. Всяко намаление се компенсира от равностойно време за почивка, взето наведнъж преди края на третата седмица, следваща въпросната седмица.

4. Период на седмична почивка, който започва през една седмица и продължава през следващата, може да бъде прикрепен към едната или другата седмица.

5. В случай на превози на пътници, при които се прилага ал. 1 и чл. 6, ал. 4, периодът на седмичната почивка може да се отнесе към седмичната, следваща тази, през която той е трябвало да бъде ползван, и да се прибави към седмичната почивка през тази втора седмица.

6. Всеки период от време, който е взет за компенсиране на намалението на периоди от всекидневна и/или седмична почивка, трябва да бъде прибавен към някоя друга почивка най-малко 8 часа и трябва да бъде предоставен по молба на заинтересувания на мястото на престой на превозното средство или на местопребиваването на водача.

7. Всекидневната почивка може да бъде ползвана в превозно средство, ако то е оборудвано с кушетка и е в покой.

8. Неспазване на разпорежданията на ал. 1 може да има в случай, когато при превози на стоки или пътници водачът придружава превозното средство, превозвано с ферибот или влак. Тогава всекидневната почивка може да се прекъсне един-единствен път, ако са изпълнени следните условия:

частта от всекидневната почивка, ползвана на сушата, трябва да може да предхожда или да следва частта от всекидневната почивка, ползвана на борда на ферибота или във влака;

периодът между двете части на всекидневната почивка трябва да е възможно най-кратък и в никакъв случай не може да бъде повече от един час преди или след натоварването, като митническите формалности са включени в товарно-разтоварните операции;

по време на двете части на всекидневната почивка водачът трябва да има на разположение легло или кушетка.

Всекидневната почивка, продължена по този начин, се удължава с 2 часа.

Член 9

Отклонения

При условие, че не застрашава безопасността на движение и за да му се позволи да достигне до удобно място за спиране, водачът може да се отклони от тази спогодба в рамките на необходимостта, за да осигури безопасността на хората, целостта на превозното средство или товара му. Водачът трябва да впише вида и причините за отклонението в регистрационния лист на контролния уред или в неговите служебни регистрационни документи.

Член 10

Контролен уред

1. Договарящите страни ще трябва да изискват монтирането и използването в превозните средства, регистрирани на тяхна територия, на контролен уред, съобразен със следните изисквания:

а) контролният уред, който по отношение на своята конструкция, използване и проверка отговаря на правилата на Съвета на ЕИО от 20 декември 1985 г., се смята, че отговаря на изискванията на този член;

б) ако не е възможно да се използва нормално и по подходящ начин монтираният в превозното средство контролен уред, всеки член на екипажа трябва да вписва на ръка в неговия регистрационен лист със съответните графични символи показанията за работната си дейност и за периодите на почивка;

в) когато членовете на екипажа се намират далеч от превозното средство и не могат да използват уреда, всеки член от екипажа трябва да вписва на ръка в регистрационния лист със съответните графични символи различните периоди от време, които се отнасят до професионалната им дейност извън превозното средство;

г) членовете на екипажа трябва винаги да носят със себе си и при необходимост да представят за проверка регистрационните листове от текущата седмица и от последния ден на предходната седмица, през който те са управлявали превозното средство;

д) членовете на екипажа трябва да следят за правилното включване и изключване на контролния уред и в случай на повреда да осигурят възможно най-бързата му поправка.

2. Работодателят снабдява водачите с достатъчен брой регистрационни листове, вземайки предвид самостоятелния характер на тези листове, продължителността на превода и задължението те да бъдат заменени в случай, че се повредят или им се наложи запор от контролен орган. Работодателят дава на водачите само листове от утвърден тип, които са годни за използване от уреда, монтиран на борда на превозното средство.

3. Предприятията са длъжни да съхраняват регистрационните листове, попълнени съобразно разпоредбите на ал. 1, букви "б", "в" и "г", в продължение най-малко на 12 месеца от датата на последния отчет и да ги представят при поискване на контролните органи.

Член 11

Проверки, извършвани от предприятието

1. Предприятието трябва да организира пътната превозна служба по такъв начин, че членовете на екипажа да бъдат в състояние да спазват разпоредбите на тази спогодба.

2. То трябва редовно да наблюдава периодите на кормуване, часовете за друга работа, както и часовете за почивка, като си служи с документите, с които разполага, например личните контролни книжки. Ако установи нарушения на тази спогодба, трябва да вземе мерки, за да ги прекрати и избегне повторението им, например като размени разписанията и маршрутите.

3. Забранено е да се възнаграждават водачите на служба, дори и чрез даване на премии или увеличаване на заплатата, в зависимост от изминатото разстояние и/или от количеството на превозените стоки, освен ако тези възнаграждения по своята същност не могат да навредят на безопасността на движението.

Член 12

Мерки за осигуряване прилагането на спогодбата

1. Всяка договаряща страна взема всички необходими мерки, за да бъде осигурено спазването на тази спогодба, и по-специално чрез проверки на съответното ниво, извършвани на пътищата и в помещенията на предприятията. Компетентните органи на договарящите страни се информират за общите мерки, предприети с тази цел.

2. Договарящите страни си оказват взаимно помощ при прилагането на тази спогодба и контролирането ѝ.

3. В рамките на тази взаимна помощ компетентните органи на договарящите страни си предават редовно всички налични информации относно: нарушенията на тази спогодба, извършени от лица, които не живеят в тази договаряща страна, и на всяка наложена санкция за такива нарушения; наложените санкции от договаряща страна на лица, които живеят в нея, за подобни нарушения, извършени в други договарящи страни.

В случай на сериозни нарушения тази информация трябва да включва наложените санкции.

4. Ако направените констатации при проверка на пътя на водач на превозно средство, регистрирано в друга договаряща страна, дават основание да се прецени, че са били извършени нарушения, които не са установени в процеса на тази проверка поради липса на необходимите елементи, то компетентните органи от засегнатите договарящи страни си оказват взаимно помощ с цел да се изясни ситуацията. Когато, за да се направи това, проверката се извършва от компетентната договаряща страна в помещенията на предприятието, резултатите от тази проверка се довеждат до знанието на другата засегната договаряща страна.

Член 13

Преходни разпоредби

Разпоредбите на чл. 10 - контролен уред, ще станат задължителни от 24 април 1995 г. за страните, които са договарящи страни по тази спогодба. Преди тази дата разпоредбите на стария чл. 12 - лична контролна книжка, и стария чл. 12 бис - контролен уред, ще бъдат все така валидни.

Член 14

Заклучителни разпоредби

1. Тази спогодба е открита за подписване до 31 март 1971 г., а след тази дата - за присъединение на държавите - членки на Икономическата комисия за Европа, и на държавите, приети в комисията със съвещателен глас съгласно параграф 8 от мандата на тази комисия.

2. Тази спогодба подлежи на ратификация.

3. Документите за ратификация или за присъединяване се предават за съхранение на Генералния секретар на ООН.

4. Тази спогодба ще влезе в сила на сто и осемдесетия ден след предаването за съхранение на осмия документ за ратификация или за присъединяване.

5. За всяка държава, която ратифицира тази спогодба или се присъедини към нея след предаването за съхранение на осмия документ за ратификация или за присъединяване, които са предмет на ал. 4 на този член, тази спогодба ще влезе в сила след сто и осемдесет дни считано от датата на

предаването за съхранение от тази държава на документа ѝ за ратификация или за присъединяване.

Член 15

1. Всяка договаряща страна може да денонсира тази спогодба чрез писмено уведомление до Генералния секретар на ООН.

2. Денонсирането влиза в сила шест месеца след датата, на която Генералният секретар на ООН е получил уведомлението.

Член 16

Тази спогодба прекратява действието си, ако след влизането ѝ в сила броят на договарящите страни се намали на по-малко от три, през който и да е период от дванадесет последователни месеца.

Член 17

1. Всяка държава може при подписването на тази спогодба или при предаването за съхранение на документите за ратификация или за присъединяване или по всяко друго време след това да заяви чрез писмено уведомление до Генералния секретар на ООН, че тази спогодба ще се прилага за цялата или част от териториите, които тя представлява в международно отношение. Тази спогодба ще се прилага за територията или териториите, посочени в уведомлението, считано от сто и осемдесетия ден след получаването на това уведомление от Генералния секретар на ООН или ако до този ден тази спогодба не е още влязла в сила, от датата на влизането ѝ в сила.

2. Всяка държава, която е декларирала съгласно ал. 1, че тази спогодба ще се прилага за територия, която тя представлява в международно отношение, може съгласно чл. 17 да денонсира тази спогодба по отношение на тази територия.

Член 18

1. Всеки спор между две или повече договарящи страни по повод тълкуването или прилагането на тази спогодба се разрешава, доколкото е възможно, чрез преговори между спорешите страни.

2. Всеки спор, който не бъде разрешен чрез преговори, се отнася по молба на една от договарящите страни до арбитражен съд, състоящ се от един или повече арбитри, посочени по взаимно съгласие на спорешите страни. Ако в срок от три месеца считано от датата на молбата за арбитраж спорешите страни не се споразумеят по избора на арбитър или арбитри, която и да е страна може да поиска от Генералния секретар на ООН да посочи арбитър, пред който да бъде отнесен спорът за решение.

3. Решението на арбитъра или арбитрите, посочени в ал. 1, е задължително за спорешите договарящи страни.

Член 19

1. При подписването, ратифицирането или присъединяването си към тази спогодба всяка държава може да заяви, че не се счита обвързана от чл. 20, ал. 1 и 2 от тази спогодба. Останалите договарящи страни от своя страна не ще бъдат обвързани от тези алинеи към всяка договаряща страна, която е направила такава резерва.

2. Когато по време на предаването за съхранение на документите за ратификация или за присъединяване някоя държава формулира други резерви освен тези, предвидени в ал. 1 на този член, Генералният секретар на ООН уведомява за тях държавите, които вече са предали за съхранение своите документи за ратификация или за присъединяване и не са денонсирани междуременно тази спогодба. Резервата се счита за приета, ако в срок от 6 месеца считано от датата на това уведомление някои от тези държави не се противопостави на приемането им. В противен случай резервата не се приема и ако държавата, която я е направила, не я оттегли, предадените от нея документи за ратификация или за присъединяване не произвеждат действие. За прилагането на тази алинея не ще се държи сметка за противопоставянето на държавите, чието присъединение или ратификация не биха произвели действия съгласно тази алинея, поради формулираните резерви.

3. Всяка договаряща страна, чиято резерва е била приета в протокола за подписване на тази спогодба или която би формулирала резерва съгласно ал. 1 на този член, или направи резерва, която се приема съгласно ал. 2 на

този член, може по всяко време да оттегли тази резерва, като направи писмено уведомление до Генералния секретар на ООН.

Член 20

1. Три години след като тази спогодба е била в сила, всяка договаряща страна може с писмено уведомление до Генералния секретар на ООН да поиска свикването на конференция за ревизия на спогодбата. Генералният секретар на ООН уведомява всички договарящи страни за това искане и свиква конференция за ревизия, ако в срок 4 месеца от датата на отправеното от него уведомление поне една трета от договарящите страни му съобщят своето съгласие с това искане.

2. Ако съгласно ал. 1 ще свика конференция, Генералният секретар на ООН уведомява за това всички договарящи страни и ги поканва да представят в срок 3 месеца предложенията, които биха желали да бъдат разгледани от конференцията. Генералният секретар на ООН съобщава на всички договарящи страни временния дневен ред на конференцията, както и текста на предложенията поне 3 месеца преди датата на откриването на конференцията.

3. Генералният секретар на ООН поканва на всяка конференция, свикана съгласно този член, всички държави, посочени в тази спогодба.

Член 21

1. Всяка договаряща страна може да предложи едно или повече изменения на тази спогодба. Текстът на всеки проект за изменение се съобщава на Генералния секретар на ООН, който го довежда до знанието на всяка договаряща страна и на всички държави, посочени в чл. 14, ал. 1 от тази спогодба.

2. В срок 6 месеца считано от датата на съобщението на проекта за изменение от Генералния секретар на ООН всяка договаряща страна може да уведоми Генералния секретар на ООН:

а) че има възражения по предложеното изменение;

б) че въпреки желанието да приеме предложението, в нейната държава все още не съществуват необходимите условия за приемане на това изменение.

3. Ако една договаряща страна, която е изпратила съобщението, предвидено в ал. 2, буква "б" от този член, не е уведомила Генералния секретар на ООН за своето съгласие, тя може в срок от 9 месеца считано от деня, в който изтича срокът от 6 месеца, предвиден за уведомлението, да представи възражение срещу предложеното изменение.

4. Ако бъде представено възражение по предложеното изменение при условията на ал. 2 и 3 от този член, предложението ще се счита за отхвърлено и няма да произведе действие.

5. Ако не бъде представено възражение по предложеното изменение при условията на ал. 2 и 3 от този член, изменението се счита прието от следната дата:

а) когато нито една договаряща страна не е изпратила съобщение съгласно ал. 2, буква "б" от този член, след изтичането на шестмесечния срок, предвиден в ал. 2 на този член;

б) когато поне една договаряща страна е отправила съобщение до Генералния секретар на ООН, прилагайки ал. 2, буква "б" на този член, от по-близката от следните две дати:

датата, на която изтича шестмесечният срок, предмет на ал. 2 от този член, ако всички договарящи страни са уведомили Генералния секретар на ООН преди изтичане на този срок, че приемат изменението;

датата, на която изтича деветмесечният срок, предвиден в ал. 3 от този член.

6. Всяко прието изменение влиза в сила 3 месеца след датата, на която е било сметено за прието.

7. Генералният секретар на ООН отправя във възможно най-кратък срок уведомление до всички договарящи страни дали е постъпило възражение по проекта за изменение съгласно ал. 2, буква "а" от този член и дали една или повече договарящи страни са му отправили известие в съгласие с ал. 2, буква "б" от този член. В случай, че една или повече договарящи страни са отправили такова съобщение, той уведомява допълнително всички договарящи

страни дали договарящата или договарящите страни, отправили такова съобщение, възразяват срещу проекта за изменение, или го приемат.

8. Независимо от процедурата по измененията, предвидени в ал. 1 до 6 от този член, приложението към тази спогодба може да бъде изменено по съгласие между компетентните органи на всички договарящи страни; ако компетентният орган на някоя договаряща страна заяви, че нейното национално право я задължава да подчини своето съгласие на получаването на специално разрешение за това или на одобрението на някой законодателен орган, съгласието на компетентния орган на тази договаряща страна относно измененията на приложението ще се счита за дадено от момента, в който този компетентен орган заяви на Генералния секретар на ООН, че изискуемите разрешения или одобрения са били получени. Споразумението между компетентните органи определя датата на влизането в сила на изменението на приложението и може да предвиди, че за един преходен период старото приложение остава в сила изцяло или отчасти едновременно с измененото приложение.

Член 22

1. Допълнения 1 и 2 към приложението на тази спогодба могат да се изменят, като се следва процедурата, определена в този член.

2. При искане на някоя договаряща страна за каквото и да е изменение на допълнения 1 и 2 към приложението на тази спогодба предложението ще бъде разгледано от Главната работна група за пътни превози към Икономическата комисия на Европа.

3. Ако се приеме с мнозинството от присъствалите и гласувалите членове и ако това мнозинство включва мнозинството от присъствалите и гласувалите договарящи страни, изменението ще бъде предадено за одобрение на компетентните органи на всички договарящи страни от Генералния секретар на ООН.

4. Изменението ще бъде прието, ако в срок 6 месеца след датата на това уведомяване не повече от една трета от компетентните органи на договарящите страни уведомят официално Генералния секретар на ООН за техните възражения по изменението.

5. Всяко прието изменение ще бъде съобщено от Генералния секретар на ООН на всички договарящи страни и ще влезе в сила три месеца след датата на това уведомяване.

Член 23

Освен уведомленията, предвидени в тази спогодба, Генералният секретар на ООН уведомява посочените в тази спогодба държави за:

- а) ратификациите и присъединяванията в съответствие с тази спогодба;
- б) датите на влизане в сила на тази спогодба;
- в) денонсиранията;
- г) прекратяване действието на тази спогодба;
- д) получените уведомления съгласно тази спогодба;
- е) получените декларации и уведомления съгласно тази спогодба;
- ж) влизането в сила на всяко изменение съгласно тази спогодба.

Член 24

Протоколът за подписване на тази спогодба има същата сила, стойност и времетраене както самата спогодба и се счита за неразделна част от нея.

Член 25

След 31 март 1971 г. оригиналът на тази спогодба се предава за съхранение на Генералния секретар на ООН, който ще връчи на всяка държава, посочена в чл. 14, ал. 1 от тази спогодба, заверени еднообразни преписи от него.

В уверение на което подписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха тази спогодба.

Съставена в Женева на първи юли хиляда деветстотин и седемдесета година в един екземпляр на английски и френски език, като и двата текста са еднакво достоверни.

ПРОТОКОЛ ЗА ПОДПИСВАНЕТО

В момента на подписване на Европейската спогодба за работата на екипажите на превозните средства, извършващи международни автомобилни превози, долуподписаните, надлежно упълномощени за това, се договориха за следното:

Договарящите страни заявяват, че тази Спогодба не предрешава разпоредбите, които могат да бъдат изработени допълнително, относно продължителността на работата и обхвата на работния ден.

Към член 4 на Спогодбата

Разпоредбите на параграф 1 на този член не трябва да се тълкуват като потвърждаващи валидността извън държавата, в която е регистрирано превозното средство, на забрани за движение през някои дни или часове, каквито забрани могат да съществуват в горепосочената държава за някои категории превозни средства. Разпоредбите на параграф 2 на този член не трябва да се тълкуват като пречка за договарящите страни да изискват спазването, на своя територия, на разпоредбите на националното си законодателство, които забраняват през някои дни или през някои часове движението на някои категории превозни средства. Всяка договаряща страна, която е страна по друг специален договор, подобен на предвидените в параграф 2 на член 4 от тази Спогодба и който разрешава извършването на международни превози, започващи или завършващи на територията на страните, сключили споменатия друг договор, с превозни средства, които са регистрирани на територията на държава, която е страна по тази Спогодба, но не е страна по споменатия друг договор, може да постави като условие при сключването на двустранни или многостранни спогодби, разрешаващи тези превози, екипажите, които извършват тези превози, да спазват разпоредбите на споменатия специален договор на територията на държавите, които са страни по този специален договор.

Към член 12 на Спогодбата

Долуподписаните се задължават да обсъдят, след като Спогодбата влезе в сила, включването на клауза, под формата на изменение на настоящата Спогодба, която предвижда употребата на стандартизиран контролен апарат, монтиран на превозното средство, който би заместил, в рамките на възможното, личната контролна книжка.

Към член 14 на Спогодбата

Договарящите страни считат, че е желателно:

- всяка договаряща страна да вземе необходимите мерки, чрез които да бъде в състояние да преследва нарушенията на разпоредбите на тази спогодба, не само когато те са извършени на нейна територия, но и когато са извършени на територията на друга държава, по време на международен превоз, извършван от пътно превозно средство, което тя е регистрирала;

- да си оказват взаимна помощ за санкциониране на извършените нарушения.

Към приложението на Спогодбата

Като изключение към параграф 4 от общите разпоредби на приложението към настоящата спогодба, Швейцария може да не изисква подписването, от страна на работодателите, на седмичните доклади в личната контролна книжка.

В уверение на което, долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха този протокол.

Съставен в Женева, на първи юли хиляда деветстотин и седемдесета година, в един екземпляр на английски и френски език, като двата текста са еднакво достоверни.

Приложение

към Европейската спогодба за работа на екипажите на превозните средства, извършващи международни автомобилни превози, ратифицирана със закон, приет от 37-о Народно събрание на 17 март 1995 г. – ДВ, бр. 28 от 1995 г., обнародвана в ДВ, бр. 99 от 1995 г.

КОНТРОЛЕН УРЕД

Общи разпоредби

I. Утвърждаване

Член 1

Всяко искане за утвърждаване на тип на контролен уред или модел на регистрационен лист, придружено с подходяща описателна документация, се подава от производителя или негово упълномощено лице до някоя договаряща страна. За един и същ модел контролен уред или регистрационен лист това искане може да се подаде само до една-единствена договаряща страна.

Член 2

Всяка договаряща страна извършва утвърждаване на всеки тип на контролен уред или модел на регистрационен лист, ако те са съобразени с разпоредбите на допълнение 1 и ако договарящата страна е в състояние да контролира съобразяването на производството с утвърдения прототип.

Модификациите и измененията на един утвърден тип трябва да бъдат обект на утвърждаване на типа от страна на договарящата страна, която е постановила първоначалното утвърждаване.

Член 3

Договарящите страни полагат утвърдителен знак, съобразен с допълнение 2, който трябва да притежава просителят за всеки тип на контролен уред или модел регистрационен лист, утвърден въз основа на чл. 2.

Член 4

Компетентните органи на договарящата страна, до която е подадено искането за утвърждаване, изпращат до съответните органи на другите договарящи страни в срок от един месец копие на утвърдителното удостоверение, придружено от нужните описателни документи, или им изпращат отказ за утвърждаване на всеки контролен уред, който те отказват да утвърдят; в случай на отказ те информират за мотивите на решението.

Член 5

1. Ако договарящата страна, която е извършила утвърждаването, визирано в чл. 2, установи, че контролните уреди или регистрационните листове, носещи утвърдителен знак, който тя е присвоила, не са съобразени с типа, който тя е утвърдила, тя взема мерки, за да се осигури съобразяването на производството с този тип. В случай на нужда тези мерки могат да доведат и до отмяна на утвърждението.

2. Договарящата страна, която е извършила утвърждаването, трябва да го отмени, ако контролният уред или регистрационният лист, които са били обект на утвърждаване, бъдат сметнати за несъобразени с това приложение, включително неговите допълнения, или показват при употреба съществени недостатъци, които ги правят неподходящи за тяхното предназначение.

3. Ако договарящата страна, извършила утвърждаването, е информирана от друга договаряща страна за наличие на някой от случаите, визирани в параграфи 1 и 2, то тя, след консултация по случая, също прилага предвидените мерки и споменатите параграфи, вземайки предвид и параграф 5.

4. Договарящата страна, която е констатирала наличието на някои от случаите, визирани в параграф 2, спендира, до ново мнение, пускането на пазара и пускането в употреба на контролните уреди и на листовите. Същото се отнася и за случаите, визирани в параграф 1, относно контролните уреди и листовите, неподлежащи на първоначална проверка, ако производителят след предупреждение не се съобрази с утвърдения модел и с изискванията на това приложение.

Във всички случаи компетентните органи на договарящите страни се информират взаимно в срок от един месец за отменянето на предоставеното утвърждение и за други предприети мерки в съответствие с параграфи 1, 2 и 3, както и за мотивите, оправдаващи тези мерки.

5. Ако договарящата страна, извършила това утвърждаване, оспорва наличието на случаи, визирани в параграфи 1 и 2, за които тя е била информирана, заинтересованите договарящи страни полагат усилия да уредят спора.

Член 6

1. Просителят за утвърждаване на типа за модел регистрационен лист трябва да уточни в своето искане типа или типовете на контролни уреди, за които този лист е предназначен да бъде използван, и трябва да предостави за изпитателни цели с листа подходящ уред от съответния тип или типове.

2. Компетентните органи на всяка договаряща страна указват върху утвърдителното удостоверение на типа на модела регистрационен лист типа или типовете на контролния уред, при които може да се използва моделът на листа.

Член 7

Договарящите страни не могат да откажат регистрирането или да забранят пускането в употреба или използването на превозни средства, оборудвани с контролен уред, поради мотиви, които са свързани с това оборудване, ако уредът притежава утвърдителен знак, визиран в чл. 3, и монтажната табела, визирана в чл. 9.

Член 8

Всяко решение за отказ или отменяне на утвърдението на тип на контролен уред или модел регистрационен лист, което е взето по силата на това приложение, се мотивира ясно. Заинтересованият се уведомява официално за него, като се указват възможните пътища за обжалване според законодателството, което е в сила в договарящите страни, и сроковете за подаване на обжалване.

II. Монтиране и контрол

Член 9

1. Единствените, които могат да извършват операции по монтиране и поправка на контролния уред, са упълномощените за тази цел от компетентните органи на договарящите страни монтьори или работилници, след като тези органи са взели предвид, ако желаят, мнението на заинтересованите производители.

2. Упълномощеният монтьор или работилница поставят специален знак върху печатите, които поставят. Компетентните органи от всяка договаряща страна поддържат регистър на използваните знаци.

3. Компетентните органи на договарящите страни взаимно се информират за списъка на упълномощените монтьори и работилници и си разменят копия от използваните знаци.

4. Съобразяването на монтирането на контролния уред с разпоредбите на това приложение се удостоверява с монтажна табелка, поставена според предвидените условия в допълнение 1.

III. Разпоредби за употреба

Член 10

Работодателят и водачите се грижат за доброто функциониране на уреда.

Член 11

1. Водачите не използват замърсени или повредени регистрационни листове. За тази цел листовите трябва да бъдат защитени по подходящ начин. В случай на повреда на някой лист, който съдържа регистрации, водачите трябва да прикрепят повредения лист към резервния лист, който се използва да го замести.

2. Водачите използват регистрационните листове всеки ден, когато управляват превозното средство, от момента, в който те влязат в разпореджане на превозното средство. Регистрационният лист не се прибира преди края на всекидневния работен период, освен ако прибирането му се разреши по друг повод. Нито един регистрационен лист не може да бъде използван за по-дълъг период от този, за който е предназначен. Когато поради отдалеченост на превозното средство водачите не могат да използват уреда, който е монтиран на превозното средство, групите от периоди от време се вписват четливо и без да замърсяват листовите, на ръка, автоматично или с други средства. Когато на борда на превозното средство се намира повече от един водач, нужните изменения се нанасят върху регистрационните листове по такъв начин, че сведенията, визираны в допълнение 1, глава II, букви (а) до (в), да бъдат зарегистрирани върху листа на водача, който държи волана в действителност.

3. Уредът трябва да бъде проектиран по такъв начин, че да позволява на контролните органи, при евентуално отваряне на уреда, да прочетат, без да деформират трайно, повредят или замърсят листа, регистрациите, отнасящи се до деветте часа, които предхождат момента на проверката. Освен това

уредът трябва да бъде проектиран по такъв начин, че да позволява, без да се отваря корпусът, да се проверява дали се извършват регистрациите.

4. Водачът трябва да бъде в състояние да представи при всяко поискване от контролните органи регистрационните листове от текущата седмица и във всички случаи листа от последния ден на предишната седмица, през която той е управлявал превозното средство.

Допълнение 1

Изисквания за устройство, изпитване, монтиране и контрол

I. Определения

По смисъла на това допълнение:

(а) "контролен уред" е уред, предназначен да бъде монтиран на пътни превозни средства, за да показва и зарегистрира по автоматичен или полуавтоматичен начин данните за движението на тези превозни средства и за някои периоди от време на работа на техните водачи;

(б) "регистрационен лист" е лист, проектиран да отчита и фиксира регистрации, който се поставя в контролния уред и върху който пишещите устройства нанасят по непрекъснат начин диаграмите за данните, които трябва да се регистрират;

(в) "константа на контролния уред" е числова характеристика, даваща стойността на необходимия входен сигнал, за да се получи показание и регистрация за пробег от 1 км; тази константа трябва да се измерва или в обороти на километър ($K = \dots\dots\dots \text{об/км}$), или в импулси на километър ($K = \dots\dots\dots \text{имп/км}$);

(г) "характеристичен коефициент на превозното средство" е числова характеристика на превозното средство, даваща стойността на изходния сигнал, получен от съответното устройство в превозното средство, свързано с контролния уред (в някои случаи това е изходна връзка на скоростната кутия, в други – водещ мост); той се измерва за изминато разстояние от 1 км при нормални изпитателни условия (виж глава VI, параграф 4 от това допълнение); характеристичният коефициент се измерва или в обороти на километър ($W = \text{об/км}$), или в импулси на километър ($W = \text{имп/км}$);

(д) "действителна обиколка на автомобилните гуми" е средна величина, отчитаща изминатите разстояния от всяко от колелата, движещи превозното средство (двигателни колела), когато има пълно завъртане; измерването на тези разстояния трябва да се извършва при нормални изпитателни условия (виж глава VI, параграф 4 от това допълнение) и се измерва във вида " $L = \dots\dots\dots \text{мм}$ ".

II. Общи характеристики и функции на контролния уред

Уредът трябва да осъществява следните регистрации:

(а) изминато разстояние от превозното средство;

(б) скорост на превозното средство;

(в) време на кормуване;

(г) други периоди от време на работа на водача и когато той е на разположение;

(д) прекъсвания на работата и време на всекидневна почивка;

(е) отваряне на корпуса, съдържащ регистрационния лист;

(ж) за електронните уреди, които функционират на основата на електрически сигнали, които се предават от отчитащото устройство за разстоянието и скоростта, всяко прекъсване на захранването на уреда, надвишаващо 100 милисекунди (прави се изключение за осветлението), всяко прекъсване на захранването на отчитащото устройство за разстоянието и скоростта и всяко прекъсване на сигнала на отчитащото устройство за разстоянието и скоростта.

За превозните средства, използвани от двама водачи, уредът трябва да позволява регистрирането едновременно, но ясно и върху два отделни листа, на периодите от време, визирани в букви (в), (г) и (д).

III. Изисквания за устройство на контролния уред

A. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Контролният уред трябва да притежава следните устройства:

(а) указателни устройства:

- за изминато разстояние (сумиращ брояч);

- за скоростта (тахометър);
- за време (часовник);
- (б) регистриращи устройства, включващи:
  - устройство, регистриращо изминатото разстояние;
  - устройство, регистриращо скоростта;
  - едно или повече устройства, регистриращи периоди от време, които отговарят на изискванията, фиксирани в глава III В 4;
- (в) отчитащо устройство, което указва отделно върху регистрационния лист:
  - всяко отваряне на корпуса, съдържащ този лист;
  - за електронни уреди, като посочените в буква (ж) на глава II, всяко прекъсване на захранването на уреда, надвишаващо 100 милисекунди (не се отнася за осветлението), най-късно до момента на подновяване на захранването;
  - за електронни уреди, като посочените в буква (ж) на глава II, всяко прекъсване на захранването на отчитащото устройство за разстояние и скорост, надвишаващо 100 милисекунди, както и всяко прекъсване на сигнала на отчитащото устройство за разстояние и скорост.

2. Евентуалното наличие на други (освен изброените по-горе) устройства в контролния уред не трябва да възпрепятства доброто функциониране на устройствата, които са задължителни, нито да пречи на отчитанията им. Уредът трябва да се представя за утвърждаване, оборудван с евентуалните допълнителни устройства.

3. Материали:

(а) всички съставни части на контролния уред трябва да бъдат изработени от материали, които притежават достатъчно здравина и механична устойчивост и са със стабилни електрически и магнитни характеристики;

(б) всяка промяна на част от уреда или на вида на материала, използван за неговото производство, трябва да бъде одобрена от органа, който е утвърдил уреда, преди да започне производството му.

4. Измерване на изминатото разстояние

Изминатите разстояния могат да бъдат измерени и зарегистрирани:

- или при движение напред и движение назад;
- или единствено при движение напред.

Евентуалното зарегистриране на маневрите на заден ход в никои случаи не трябва да влияе върху яснотата и точността на другите регистрации.

5. Измерване на скоростта:

(а) обхватът на измерване на скоростта е указан в утвърдителното удостоверение на типа;

(б) собствената честота и демпферирането на измерващия механизъм трябва да бъдат такива, че указващите и регистриращите устройства за измерване на скоростта да могат (в обхвата на измерване) да следят за ускорения до 2 м/сек² в границата на допустимите диапазони.

6. Измерване на периодите от време (часовник):

(а) управляващото устройство за настройка на времето трябва да се намира вътре в корпуса, съдържащ регистрационния лист, като отварянето му всеки път се отбелязва автоматично върху регистрационния лист;

(б) ако механизмът за придвижване на регистрационния лист напред се командва от часовника, продължителността на правилното му функциониране, при навиване до, трябва да надвишава най-малко с 10 % продължителността на съответното зарегистриране при максимално натоварване на уреда с лист(ове).

7. Осветление и защита:

(а) указателните устройства на уреда трябва да притежават подходящо незаслепяващо осветление;

(б) за нормални експлоатационни условия всички вътрешни части на уреда трябва да бъдат защитени срещу влажност и прах; освен това те трябва да бъдат защитени от достъп посредством покрития, които могат да се запечатат.

Б. УКАЗАТЕЛНИ УСТРОЙСТВА

1. Указател на изминатото разстояние (сумиращ брояч):

(а) стойността на най-малкия интервал за изминатото разстояние на указателното устройство трябва да бъде от 0,1 км; цифрите, отчитащи хектометрите, трябва да се различават ясно от тези, които отчитат цял брой километри;

(б) цифрите на сумиращия брояч трябва да са ясно четливи и да имат видима големина от най-малко 4 мм;

(в) сумиращият брояч трябва да може да показва най-малко 99 999,9 км.

2. Указател на скоростта (тахометър):

(а) вътре в измерителния обхват скалата на скоростта трябва да бъде равномерно градуирана на 1, 2, 5 или 10 км/ч; големината на скоростната величина в един отрязък от скалата (интервал между две последователни маркировки) не трябва да надвишава 10 % от максималната скорост, фигурираща в края на скалата;

(б) указателният обхват в частта, която надвишава измерителния обхват, не трябва да се обозначава цифрово;

(в) дължината на интервала на градуиране, отговарящ на разлика в скоростта от 10 км, не трябва да е по-малко от 10 мм;

(г) ако указателят е със стрелка, разстоянието между стрелката и циферблата не трябва да надвишава 3 мм.

3. Указател на времето (часовник)

Указателят на времето трябва да бъде видим от външната страна на уреда и разчитането му трябва да бъде сигурно, лесно и недвусмислено.

В. РЕГИСТРИРАЩИ УСТРОЙСТВА

1. Общи положения:

(а) във всеки уред, независимо от формата на регистрационния лист (лента или диск), трябва да бъде предвиден белег, който да позволява правилното поставяне на регистрационния лист по начин, който да осигурява съответствието между часа, показан от часовника, и часовото разграфяване върху листа;

(б) механизмът, задвижващ регистрационния лист, трябва да гарантира, че той ще се движи без луфт и ще може да бъде поставян и изваждан свободно;

(в) устройството, което придвижва регистрационния лист напред, трябва да се командва от часовниковия механизъм, когато листът има форма на диск; в този случай въртеливото движение на листа ще бъде непрекъснато и равномерно, с минимална скорост от 7 мм/ч, която се измерва от вътрешната страна на кръгообразния пръстен, който ограничава областта на зарегистриране на скоростта; в уреди, които използват ленти, и при които устройството, което придвижва листовите напред, се командва от часовника, линейната скорост на напредване ще бъде най-малко 10 мм/ч;

(г) регистрациите за изминатото разстояние, скоростта на превозното средство и отварянето на корпуса, съдържащ регистрационния лист или регистрационните листове, трябва да се извършват автоматично.

2. Регистриране на изминатото разстояние:

(а) всяко изминато разстояние от един километър трябва да бъде отразено върху диаграмата като промяна от най-малко 1 милиметър в съответната координата;

(б) диаграмата за движение също трябва да бъде ясно четлива, даже и за скорости, които са около горната граница на измерителния обхват.

3. Регистриране на скоростта:

(а) по принцип писецът за регистриране на скоростта трябва да се движи праволинейно и перпендикулярно на посоката на преместване на регистрационния лист независимо от неговата геометрия; при все това може да се приеме и криволинейно движение на писеца, ако са изпълнени следните условия:

- следата от писеца е перпендикулярна на средната окръжност (когато листовите са с форма на диск) или на оста на областта, която е запазена за регистриране на скоростта (когато листовите са с форма на лента);

- съотношението между радиуса на кривата, която се описва от писеца, и широчината на областта, която е запазена за регистриране на скоростта, е най-малко 2,4:1, при каквато и да е форма на регистрационния лист;

- различните деления на времевата скала трябва да пресичат регистрационната област, следвайки крива със същия радиус както тази, описана от писеца; разстоянието между маркировките трябва да отговаря най-много на 1 час по времевата скала;

(б) всяка промяна на скоростта с 10 км/ч трябва да бъде отразена в диаграмата с промяна на съответната координата с най-малко 1,5 мм.

4. Регистриране на периодите от време:

(а) уредът трябва да е конструиран така, че да регистрира времето на кормуване по напълно автоматичен начин; той трябва да регистрира също (евентуално след употреба на превключващи устройства) отделно и други периоди от време, както следва:

(i) със знак (графичен) - времето на кормуване;

(ii) със знак (графичен) - всички други периоди от време на работа;

(iii) със знак (графичен) - периоди от време на разположение, а именно:

- време на изчакване, т. е. периодът, през който водачите не са задължени да останат на работното им място, освен за да отговарят на евентуални повиквания, за да поемат или продължат управлението на превозното средство или за да извършат други дейности;

- времето, прекарано до водача по време на движение на превозното средство;

- времето, прекарано върху кушетката по време на движение на превозното средство;

(iv) със знак (графичен) прекъсванията на кормуването и периодите на всекидневна почивка; всяка договаряща страна може да позволява в регистрационните листове, които се използват в превозните средства, регистрирани на нейна територия, периодите от време, които се визират в точки (ii) и (iii), да бъдат регистрирани със знака А;

(б) характеристиките на кривите, взаимното им разположение и евентуално знаците, приведени в параграф 4(а), трябва да позволяват ясното разпознаване на естеството на различните периоди от време; в диаграмата естеството на различните групи от периоди от време се представя чрез различия в дебелината на съответните линии или чрез която и да е друга система, чиято ефикасност е най-малкото равностойна от гледна точка на четливостта и тълкуването на диаграмата;

(в) в случай, че превозното средство се използва от екипаж от повече водачи, регистрациите от параграф 4 (а) трябва да се осъществяват върху два отделни листа, като всеки се отнася за някой от водачите; в такъв случай придвижването на отделните листове трябва да се осъществява или от един и същ механизъм, или от синхронизирани механизми.

Г. ЗАКЛЮЧВАЩО УСТРОЙСТВО

1. Корпусът, съдържащ регистрационния лист или регистрационните листове, и управляващото устройство за настройка на времето трябва да са снабдени с ключалки.

2. Всяко отваряне на корпуса, съдържащ регистрационния лист или регистрационните листове и управляващото устройство за настройка на времето, трябва да се отбелязва автоматично върху листа или листовете.

Д. НАДПИСИ

1. Върху таблото на уреда трябва да фигурират следните надписи:

- в близост до числото, показвано от сумиращия брояч мерната единица за разстояние, със символа "km";

- в близост до скалата за скоростта с надписа "km/h";

- измервателният обхват на тахометъра със символите "Vmin.....km/h, Vmax .....km/h"; този надпис не е необходим, ако той фигурира върху указателната табелка на уреда.

Но тези изисквания не са приложими за контролни уреди, утвърдени преди 10 август 1970 г.

2. Върху указателната табелка, която е прикрепена към уреда, трябва да фигурират следните надписи, които трябва да се виждат върху монтирания уред:

- име и адрес на производителя на уреда;

- фабричен номер и година на производство;
- утвърдителен знак за типа на уреда;
- константата на уреда във вида " $K = \dots \text{rev/km}$ " или " $K = \dots \text{imp/km}$ ";
- евентуално измервателният обхват на скоростта във вида, указан в параграф 1;
- ако чувствителността на прибора за ъгъла на наклон може да повлияе върху отчитанията, дадени от уреда, и те да надхвърлят допустимите диапазони, допустимата ъглова ориентация във вида:

(графично изображение)

където алфа представлява ъгъла, измерен, като се започне от хоризонталното положение на предната страна на уреда (ориентирана нагоре), за който е регулиран приборът; Γ и δ , представляват съответно допустимите граници на отклонение, нагоре и надолу по отношение на ъгъла алфа.

Е. МАКСИМАЛНО ДОПУСТИМИ ГРЕШКИ (УКАЗАТЕЛНИ И РЕГИСТРИРАЩИ УСТРОЙСТВА)

1. При изпитания преди монтиране:

(а) изминатото разстояние: 1 % в повече или по-малко от действителното разстояние, което е най-малко равно на 1 км;

(б) скорост: 3 км/ч повече или по-малко по отношение на действителната скорост;

(в) периоди от време: ≤ 2 мин. на ден и максимум от 10 мин. на 7 дни, в случай че продължителността на действие на часовника след навиване не е по-малко от този период.

2. При монтиране:

(а) изминатото разстояние: 2 % в повече или по-малко от действителното разстояние, което е най-малко равно на 1 км;

(б) скорост: 4 км/ч повече или по-малко по отношение на действителната скорост;

(в) периоди от време: ≤ 2 мин. на ден или ≤ 10 мин. на 7 дни.

3. При употреба:

(а) изминатото разстояние: 4 % в повече или по-малко от действителното разстояние, което е най-малко равно на 1 км;

(б) скорост: 6 км/ч повече или по-малко по отношение на действителната скорост; ≤ 2 мин. на ден или ≤ 10 мин. на 7 дни.

4. Максимално допустимите грешки, изброени в параграфи 1, 2 и 3, са валидни за температури в границите между 0 и 40 °C, които са измерени в непосредствена близост до уреда.

5. Максимално допустимите грешки, които са изброени в параграфи 2 и 3, са валидни, когато са измерени при условията, изброени в глава VI.

IV. Регистрационни листове

А. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Регистрационните листове трябва да бъдат такива, че да не пречат на нормалното функциониране на уреда и регистрациите, които те съдържат, трябва да са неизтриваеми, ясно четливи и различни. Регистрационните листове трябва да запазват своите размери и регистрации при нормални хигрометрични и температурни условия. Освен това за всеки член на екипажа трябва да е възможно да впише върху листовите, без да ги поврежда и да пречи на четливостта на регистрациите, следните сведения:

(а) фамилия и име в началото на използване на листа;

(б) датата и местоположението в началото и в края на използването на листа;

(в) регистрационния номер на превозното средство, което той управлява преди първото регистрирано пътуване и след това, в случай че смени превозното средство по време на използването на листа;

(г) отчитането на километричния брояч:

- преди първото пътуване, регистрирано на листа;

- в края на последното пътуване, регистрирано на листа;

- в случай на смяна на превозното средство през работното време (броячът на превозното средство, което е управлявал, и броячът на превозното средство, което ще управлява);

(д) час на смяна на превозното средство.

При нормални условия на съхранение регистрациите трябва да останат лесно четливи най-малко в продължение на една година.

2. Минималният капацитет за регистрация върху листовите, независимо от формата им, трябва да бъде 24 часа. Ако за да се увеличи капацитетът за непрекъснато регистриране, осъществено без намеса на персонала, се свържат повече дискове, свързките между различните дискове трябва да се реализират по такъв начин, че регистрациите да нямат нито прекъсвания, нито припокриване в областта на преминаване от един диск на друг.

Б. РЕГИСТРАЦИОННИ ОБЛАСТИ И ТЕХНИТЕ ГРАДУИРОВКИ

1. Регистрационните листове съдържат следните регистрационни области:

- област, която е запазена изключително за отчитания относно скоростта;

- област, която е запазена изключително за отчитания относно изминатите разстояния;

- една или повече области за отчитания относно периода от време на кормуване, другите периоди от време на работа и периодите от време на разположение, прекъсванията на работа и почивката на водачите.

2. Областта, запазена за регистриране на скоростта, трябва да бъде градуирана с деления от по 20 км/ч и по-малко. Съответната скорост трябва да е указана с цифри върху всяко деление от градуировката. Знакът "км/ч" трябва да фигурира най-малко веднъж вътре в тази област. Последното деление от тази област трябва да съвпада с горната граница на измервателния обхват.

3. Областта, запазена за регистриране на изминатите разстояния, трябва да е отпечатана по начин, който позволява лесно прочитане на броя на изминатите километри.

4. Областта или областите, запазени за регистриране на периодите от време, визирани в 1, трябва да притежават необходимите означения, за да се разграничат недвусмислено различните периоди от време.

В. УКАЗАНИЯ, ОТПЕЧАТАНИ ВЪРХУ РЕГИСТРАЦИОННИ ЛИСТОВЕ

Всеки лист трябва да съдържа следните отпечатани указания:

- име и адрес или търговско наименование на производителя;

- утвърдителен знак за модела на листа;

- утвърдителен знак за типа или типовете уреди, при които листът е използваем;

- горната граница на обхвата на скоростта, отпечатана в км/ч.

Освен това, всеки лист трябва да притежава отпечатана времева скала, която е градуирана по начин, позволяващ прякото прочитане на периоди от време в интервали от 15 минути, също както и безпроблемното определяне на интервали от 5 минути.

Г. СВОБОДНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВПИСВАНИЯ НА РЪКА

Трябва да се предвиди свободно пространство, което да позволява на водача да впише на ръка най-малко следните сведения:

- фамилията и името на водача;

- датата и мястото на начало и край на използване на листа;

- регистрационния номер или регистрационните номера на превозното средство или превозните средства, които водачът управлява по време на използването на листа;

- одометричните показания от превозното средство или превозните средства, управлявани от водача по време на използването на листа;

- часа на смяна на превозното средство.

В. Монтиране на контролния уред

А. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Контролните уреди трябва да се поставят на превозните средства по такъв начин, че, от една страна, водачът да може удобно да наблюдава от своето място показанията за скоростта, сумиращия брояч и часовника, а, от

друга страна, всички техни съставни части, включително предавателните, трябва да са защитени от каквато и да е случайна повреда.

2. Константата на контролния уред трябва да може да бъде настроена спрямо характеристичния коефициент на превозното средство с помощта на подходящо устройство, наречено адаптер. Превозните средства с повече мостови връзки трябва да притежават комутативно устройство, което автоматично да довежда тези различни връзки до онази, чрез която се осъществява настройката на уреда от адаптера.

3. След проверката, извършена по време на първоначалното монтиране, трябва да се прикрепят монтажната табелка, която да е добре видима в превозното средство и да е в близост до уреда или дори върху самия уред. След всяка намеса от страна на монтьор или упълномощена работилница, което води до необходимост на настройка на самото оборудване, трябва да се постави нова табелка, която да замени предишната.

На табелката трябва да са отразени най-малко следните сведения:

- име, адрес или търговско наименование на монтьора или упълномощената работилница;
- характеристичен коефициент на превозното средство във вида:
"W = ... rev/km" "W = ... imp/km";
- действителната обиколка на автомобилните гуми във вида:
"L = ... mm";
- датата на отчитане на характеристичния коефициент на превозното средство и на измерването на действителната обиколка на автомобилните гуми.

Б. ЗАПЕЧАТВАНИЯ

Трябва да бъдат запечатани следните съставни части:

- (а) монтажната табелка, освен ако не е прикрепена по такъв начин, че да не може да се махне, без да се унищожат сведенията;
- (б) краищата на свързката между самия контролен уред и превозното средство;
- (в) самият адаптер и мястото на включването му във веригата;
- (г) комутативното устройство за превозни средства с много мостови връзки;
- (д) свързките на адаптера и комутативното устройство с другите части на оборудването;
- (е) покритията, указани в глава III А 7 (б).

При специални случаи могат да се предвидят и други запечатвания по време на утвърждаване на типа на уреда и местонахождението на тези запечатвания трябва да се упомене върху утвърдителното удостоверение.

При спешни случаи могат да бъдат махнати единствено запечатванията на свързки, визирани в букви (б), (в) и (д); всяко разчупване на тези запечатвания трябва да бъде обект на писмена обосновка, която да е на разположение на контролния орган.

VI. Проверки и контрол

Договарящите страни избират органите, които трябва да осъществяват проверките и контрола.

1. УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА НОВИТЕ ИЛИ ПОПРАВЕНИТЕ УРЕДИ

Всеки отделен уред, нов или поправен, трябва да бъде удостоверяван с предвиденото в глава V Б (е) запечатване по отношение на правилното му функциониране и точността на неговите показания и регистрации, които са определени в глава III Е 1. За тази цел договарящите страни могат да проведат първоначалната проверка, която се състои в контрол и потвърждаване на съответствието на новия или поправения уред с утвърдения тип и/или с изискванията на приложението, включително неговите допълнения, или да възложи удостоверяването на производителите или на техните упълномощени лица.

2. МОНТИРАНЕ

По време на монтирането му на борда на превозното средство както уредът, така и цялото оборудване трябва да удовлетворяват разпореденията относно максимално допустимите грешки, фиксирани в глава III Е 2. Необходимите контролни изпитания се извършват от монтьора или от упълномощената работилница, които поемат тази отговорност.

3. ПЕРИОДИЧНИ ПРОВЕРКИ:

(а) най-малко на всеки две години се провеждат периодични проверки на уредите, монтирани на превозните средства, като те могат да се осъществяват и в рамките на техническите прегледи на превозните средства; проверявани ще бъдат:

- доброто функциониране на уреда;
- наличието на утвърдителен знак върху уредите;
- наличието на монтажна табелка;
- целостта на запечатванията на уреда и на другите части на оборудването;

- действителната обиколка на автомобилните гуми;

б) проверката на спазването на разпоредбите на глава III Е 3, отнасящи се до максимално допустимите грешки при употреба, ще се извършва най-малко веднъж на всеки шест години, като всяка договаряща страна има възможност да постави един по-кратък срок за превозните средства, които са регистрирани на нейна територия; тази проверка задължително включва и замяната на монтажната табелка.

4. УСТАНОВЯВАНЕ НА НЕРЕДНОСТИТЕ

Установяване на нередности при монтирането и при използването се осъществява при следните условия, които се приемат като нормални изпитателни условия:

- празни превозни средства при нормални условия на движение;
- налягане на автомобилните гуми, което отговаря на препоръките, дадени от производителя;
- износване на автомобилните гуми в граници, допустими от действащите разпоредби;
- движение на превозното средство: то трябва да се придвижва, задвижено от собствен двигател, по права линия, върху равна повърхност, със скорост от 50 ± 5 км/ч; проверката, при условие че е сравнима по точност, може също да се извърши и върху подходящо изпитателно съоръжение.

ДОПЪЛНЕНИЕ 2

Утвърдителен знак и утвърдително удостоверение

I. Утвърдителен знак

1. Утвърдителният знак е съставен:

- от правоъгълник, във вътрешността на който се поставя буква "е", следвана от отличителното число на страната, която е извършила утвърждаването, съобразно следните условия:

Германия	1
Франция	2
Италия	3
Холандия	4
Швеция	5
Словения	26
Белгия	6
Словакия	27
Унгария	7
Беларус	28
Чешка република	8
Естония	29
Испания	9
Република Молдова	30
Югославия	10
Босна и Херцеговина	31
Обединено кралство	11
Латвия	32
Австрия	12
Люксембург	13
Швейцария	14
Норвегия	16
Финландия	17
Дания	18

Румъния	19
Полша	20
Португалия	21
Руска федерация	22
Гърция	23
Ирландия	24
Хърватско	25

Поредните числа ще бъдат присвоявани на:

i) договарящите страни по Спогодбата от 1958 г. за приемането на еднакви условия за официално утвърждаване и за взаимно признаване на утвърдителния печат, оборудването и частите на механичните транспортни средства - същите номера, които са били присвоени на тези страни по силата на дадената спогодба;

ii) държавите, които не са страни по Спогодбата от 1958 г. - в хронологичен ред на ратифицирането от тях на тази спогодба или по реда на присъединяването им към него;

- и от утвърдителния номер, съответстващ на номера, на утвърдителното удостоверение на прототипа на контролния уред или регистрационния лист, разположен в която и да е точка в непосредствена близост от този правоъгълник.

Забележка. За обезпечаване на съответствие между общоприетите номера, предвидени в Спогодбата от 1958 г., и номерата, използвани в Спогодбата AETR, на новите договарящи страни трябва да бъдат присвоявани номера, еднакви в двете спогодби.

2. Утвърдителният знак се поставя върху утвърдителната табелка на всеки уред и върху всеки регистрационен лист. Той трябва да бъде неизтриваем и да бъде винаги добре четлив.

3. Размерите на утвърдителния печат, които са показани по-долу, са в милиметри, като тези размери са минимални, съотношенията между размерите трябва да бъдат спазвани.

	e 4	
	1471	

Тези стойности са представени само с информативна цел.

II. Утвърдително удостоверение

Договарящата страна след извършването на утвърждаването издава на просителя утвърдително удостоверение, оформено според образеца, който фигурира по-долу. За да информира другите договарящи страни за присъдените утвърждения или за евентуалното им отменяне, всяка договаряща страна използва копия от този документ.

УТВЪРДИТЕЛНО УДОСТОВЕРЕНИЕ

Име на компетентния
 орган.....
 Сведение, отнасящо се
 до*.....
 - утвърждаване на тип на контролен
 уред.....
 - отменяне на утвърждението на тип на контролен
 уред.....
 - утвърждаване на модел на регистрационен
 лист.....
 - отменяне на утвърждението на регистрационен
 лист.....
 Утвърдителен номер
 1. Търговска марка или търговско
 наименование.....
 2. Наименование на типа на
 модела.....

3. Име на
производителя.....
4. Адрес на
производителя.....
5. Представено за утвърждаване
на.....
6. Изпитателна
лаборатория.....
7. Дата и номер на протокола на
лабораторията.....
8. Дата на
утвърждаване.....
9. Датата на отменяне на
утвърждаването.....
10. Тип (ове) контролен (и) уред (и), за който (които) листът е
предназначен да бъде
използван.....
11. Място.....
- ..
12. Дата.....
- ..
13. Приложени описателни
документи.....
14. Забележки.....
- ..

(ПОДПИС)

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

* Ненужните сведения се задраскват.